

Marcadors d'activitat en una comunitat cistercenca

Estudi antropològic de les restes recuperades al monestir de Vallsanta

Núria Montes Salas

Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra

Introducció

A finals del s. XI, el clergat s'ha enriquit i implicat en la política i els principis d'austeritat de la Regla de Sant Benet s'estan perdent. En aquest context apareixen diversos moviments de reforma dins el monaquisme, com és el cas del Císter, que promouen el **retorn a la simplicitat**. Aquest marc porta a l'episodi d'**expansió monàstica femenina** que es dona a Catalunya durant els s. XII-XIII.

La comunitat de Vallsanta (s. XIII-XV) és un exemple d'aquesta expansió.

Retorn a la simplicitat:
a l'aïllament, a la pobresa,
al treball manual.

Material i mètodes

S'ha realitzat un estudi antropològic clàssic del material recuperat: per a un total de 15 tombes, s'ha determinat el NMI, l'edat i sexe de cada un d'ells, i s'han pres les variables mètriques i discretes que han permès caracteritzar la població i comparar-la amb d'altres de la Península. Per a completar l'aproximació a l'estat de salut i a l'activitat física de la comunitat, se n'han estudiat les patologies.

Resultats

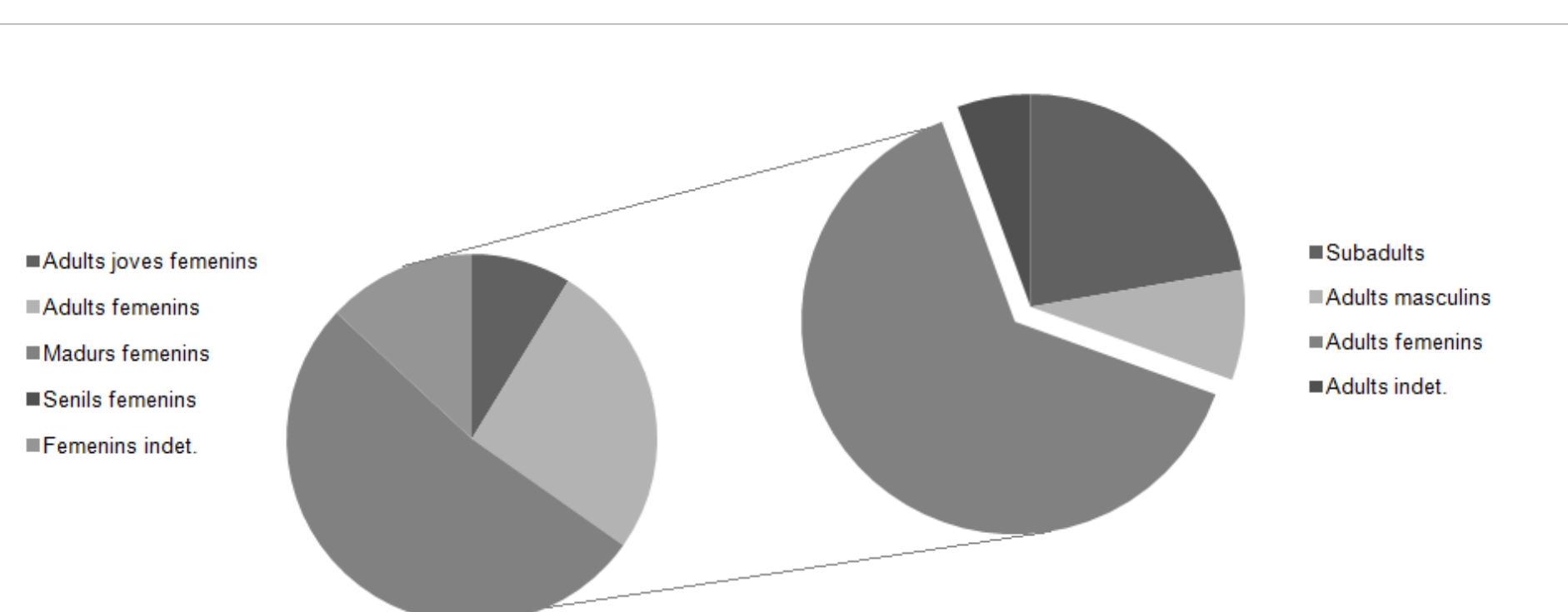

Figura 1 - Aproximació demogràfica

Mínim de **36 individus**, predominant les dones d'edat madura: la major freqüència de mortalitat és als **40-60 anys**.

Antropometria

Índex diafisaris dels ossos llargs

- Pilàster feble o nul·la diàfisi fèmur.
- Tíbies apalanament nul.

-Húmers euribranquis o platibranquis (diàfisis aplanades).

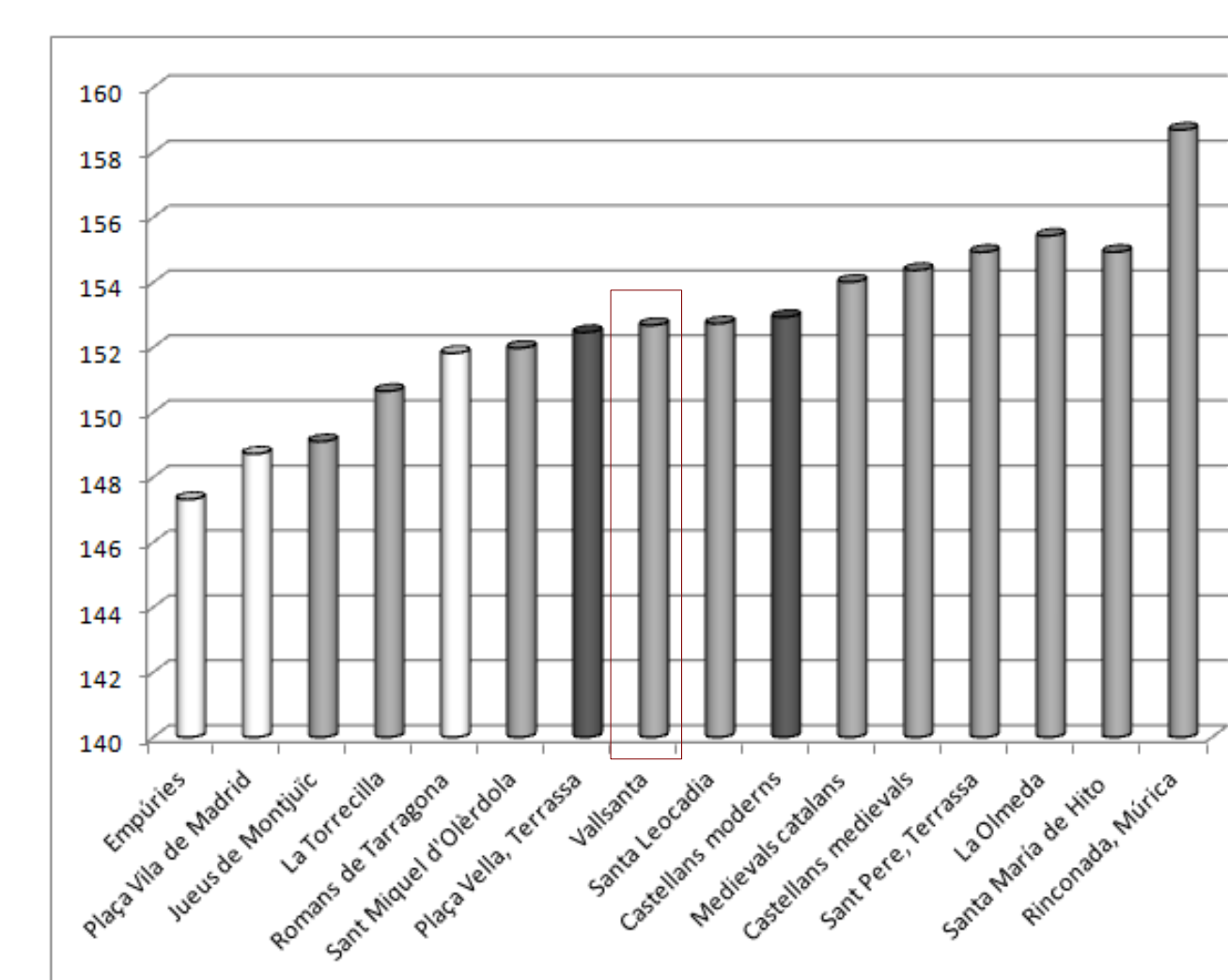

Fig. 2 - Comparativa estatura poblacions

En blanc, poblacions d'època romana; en el color més fosc, d'època moderna; en gris, medievals.

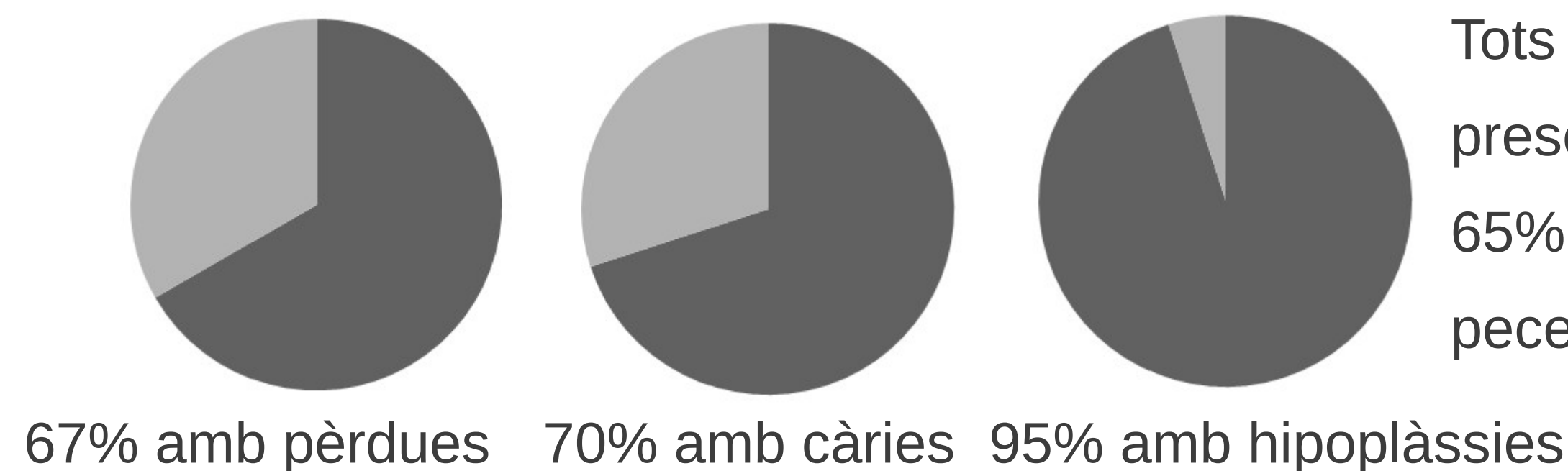

Fig. 3-5 - Paleopatologia De 25 individus adults dels que va ser possible estudiar la paleopatologia, 18 presentaven artrosi; **(72%)**, **6 eren individus menors de 40 anys i 2, menors de 30 anys**.

Fig. 6 - Patologia bucal

Prevalències. En fosc percentatge individus afectats:

Tots els individus presenten càlcul. Un 65% en totes les peces.

Discussió

- Els índexs de robustesa evidencien un cert grau d'**activitat física relacionada amb l'extremitat superior**. Processos d'artrosi en individus joves implicant l'espatlla fan pensar en algun tipus d'**estrés ocupacional**.
- L'alta prevalença d'artrosi als genolls en la població indica també un **estrés mecànic, tot i que l'activitat muscular amb l'extremitat inferior no era important**.
- L'alta prevalença de patologies bucal s'ha vist relacionada amb un **empitjorament de les condicions de vida** en la successió cap a l'edat moderna; de la mateixa manera, l'altura mitja disminueix.

Vols saber-ne més?, escriu-me:
nuriamontesalasalas@gmail.com